

Verbod op het invoeren, verkopen, fokken en houden van bepaalde exoten

Op 4 december 2015 is de Europese lijst van invasieve exoten aangenomen door de Europese Commissie. Deze lijst bevat circa 35 dier- en plantensoorten (zie bijlage) die op korte termijn niet meer in Europa mogen worden ingevoerd, verkocht, gefokt of gehouden. Soorten die op de lijst staan zijn bijvoorbeeld de struikaster, de rode neusbeer, de wasbeer, de waterhyacinth, de heilige ibis, verschillende soorten Amerikaanse rivierkreeften en de rood- en geelwang-, en geelbuikschildpad. Daarmee is de lijst nog niet af. De bedoeling is dat deze lijst steeds verder wordt uitgebreid. De gevolgen van deze lijst zijn voor veel bedrijven, dierentuinen en particuliere houders enorm.

De enige redding kan nog komen van het Europese Parlement die de lijst nog moet goedkeuren. Echter, de enige grond die het Parlement heeft om de lijst af te wijzen is dat de Europese Commissie zijn bevoegdheid om de lijst vast te stellen niet goed heeft toegepast. Het gaat er dus om dat er een technische fout zou zijn gemaakt. Het Parlement kan niet op inhoudelijke gronden de lijst afwijzen. Wel heeft de groep van leden van het Europese Parlement dat dit onderwerp behandeld al aangegeven het ermee eens te zijn dat de Europese Commissie zijn bevoegdheden niet correct heeft toegepast. Het Europees Parlement moet echter nog in zijn geheel stemmen over het al dan niet zijn gemaakt van die fout. Veel hangt dus af van deze stemming die op 15 december zal plaatsvinden.

Een goede reden om de handen ineen te slaan. De eerste stap die we kunnen zetten is bij de Europarlementariërs aandacht vragen voor de gevolgen van de Unielijst van invasieve exoten. Mocht de lijst toch door het parlement komen dan kunnen we samen een beroep bij het Hof van Justitie van de Europese Unie in te stellen om de lijst nietig te laten verklaren of tenminste de soorten die er echt niet op thuishoren vanaf te laten halen.

Zeer beperkte overgangsregeling

Er is behoorlijk wat spoed om dit voor elkaar te krijgen. Waarom? De zitting van het Europees Parlement is al over een week. Wordt de lijst daar goedgekeurd dan treedt hij binnen afzienbare tijd in werking en de overgangsregeling is beperkt.

Particuliere houders mogen dan de dieren die ze al hebben houden totdat ze een natuurlijke dood sterven, maar mogen niet meer fokken. Ook moeten ze aan strenge eisen voldoen om te voorkomen dat dieren ontsnappen. Voor particulieren met planten die op de lijst staan is er geen overgangsregeling.

Commerciële houders mogen dieren en planten die zij al hebben nog twee jaar verkopen aan instellingen die een ontheffing krijgen voor onderzoek of bewaring ex situ, en voor geneeskundige activiteiten, mits de exemplaren in een gesloten omgeving gehouden en vervoerd worden en alle passende maatregelen zijn genomen om voortplanting of ontsnapping te voorkomen. Als ze dat niet doen mogen ze die dieren slachten of op humane wijze doden ter uitputting van de voorraad.

Voor dierentuinen is er geen uitzondering in de Verordening opgenomen. Zij vallen dus blijkbaar onder het "normale" regiem. Dit betekend kort gezegd in het beste geval een uitsterf beleid. De Europese Commissie heeft aangegeven de soorten op de lijst echt niet meer in Europa te willen, ook niet in dierentuinen.

De verkoop of overdracht van levende exemplaren aan niet-commerciële gebruikers is toegestaan tot één jaar nadat de soorten werden opgenomen in de Unielijst, mits de exemplaren in een gesloten omgeving gehouden en vervoerd worden en alle passende maatregelen zijn genomen om voortplanting of ontsnapping onmogelijk te maken.

Indien aquacultuurbedrijven over een vergunning beschikken voor een aquacultuursoort die daarna wordt opgenomen in de Unielijst, en de geldigheidsduur van die vergunning nog meer dan 2 jaar geldig is na plaatsing van de soort op de lijst, wordt de vergunning na die twee jaar ingetrokken.

Nauwelijks ruimte voor ontheffingen

Er kan een ontheffing worden verleend om de op de lijst opgenomen soorten toch te houden. Dit kan echter alleen bepaalde instellingen om de betreffende soort onderzoeken of ex situ bewaren. Indien het gebruik van producten afkomstig van voor de Unie zorgwekkende invasieve uitheemse soorten onvermijdelijk is om de menselijke gezondheid te bevorderen, kunnen de lidstaten ook de productie voor de wetenschap en het daaropvolgende geneeskundig gebruik in het vergunningssysteem opnemen. Dit mag dan alleen in een gesloten omgeving onder zeer strenge voorwaarden.

Andere ontheffingen kunnen alleen via een streng systeem worden verkregen maar dan alleen in uitzonderlijke gevallen van dwingend algemeen belang, onder andere van sociale of economische aard en met toestemming van de Europese Commissie

De mogelijkheden om een ontheffing te krijgen zijn dus beperkt. Er is vooralsnog geen sprake van een algemene uitzondering voor bijvoorbeeld dierentuinen of botanische tuinen.

Rol van Nederland

Het is nog belangrijk om te weten dat de Nederlandse leden van de Europese Commissie tegen de lijst hebben gestemd, veel andere landen waren echter voor. De Nederlandse leden van de Europese Commissie zijn het eens met het standpunt dat de onderzoeken niet zorgvuldig zijn uitgevoerd of gemotiveerd en dat de verboden te zwart-wit voor alle soorten worden toegepast. Dit zijn precies de gronden voor een beroep bij het Hof van Justitie.

Beroep bij het Hof van Justitie van de EU om de lijst nietig te laten verklaren

Waarom een beroep bij het Hof van Justitie kan slagen is dus dat het onderzoek voor veel soorten niet goed is gemotiveerd of onzorgvuldig is geweest en de voorgeschreven criteria die gelden voor de lijst niet zijn gehaald. Daarbij is geen rekening gehouden dat de handel, het fokken en het bezit alleen mogen worden verboden als er geen andere passende maatregelen mogelijk zijn die minder ingrijpend zijn en ook kunnen voorkomen dat een soort invasief wordt.

Het is belangrijk om met een zo groot mogelijke groep samen te werken en deze lijst te stoppen. We hebben de kennis van iedereen die door deze lijst benadeeld wordt hard nodig. Om de beoordelingen die zijn uitgevoerd te weerleggen, om bij het grote publiek duidelijk te maken wat de gevolgen van de lijst zijn en om te laten zien dat de maatregelen niet zullen helpen tegen invasieve soorten.

Als u deze collectieve actie tegen de lijst wilt steunen, geef u dan op bij:

Info@natuuretrecht.nl

U wordt dan op de hoogte gehouden van de activiteiten. Als eerste staat er een bijkomst gepland waarbij iedereen kan aangeven wat zijn/haar wensen zijn en welke bijdrage hij of zij kan leveren. Verder kunt u deze informatieve brief doorsturen aan alle belanghebbende partijen die u zelf kent,

Met vriendelijke groet,
Erna Philippi-Gho
Natuur en Recht